

Slekt og Data
Forbundet for Norske Museumsvenner
Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HIFO – Den norske historiske forening
LMK – Landsforbundet av Motorhistoriske kjøretøyklubber
Landslaget for lokalhistorie
Arkivforbundet
Museumsbanerådet
Norges Husflidslag
Norges Metallsøkerforening
Norges Linforening

Norsk Folkedraktforum
Norsk Folkeminnelag
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Heraldisk Forening
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Jernbaneklubb
Norsk Kulturarv
Norsk Skipsfartshistorisk Selskap
Norsk Slektshistorisk Forening
Norske Akevitthers Venner
Rutebilhistorisk Forening
Landsforeningen for
Luftfartøyvern

Innspill til Stortingsmelding 10 (2018-2019): «Frivilligheten – sterk, selvstendig, mangfoldig. Den statlige frivillighetspolitikken»

Norges kulturvernforbund er en paraplyorganisasjon for 24 nasjonale kulturvernorganisasjoner. Vi representerer det frivillige kulturvernfeltet med til sammen 230 000 medlemmer fordelt på nesten 2000 lokale lag over hele landet. De frivillige gjør en enorm innsats med å istandsette gamle båter, biler, rutebusser, motorsykler og fly – de såkalte bevegelige kulturminnene. Andre istandsetter de «faste» kulturminnene som historiske bygninger, fyrstasjoner, låver og kirkebygg, og skaper ny drift og bruksmuligheter i gamle lokaler. Mange jobber med å dokumentere lokalhistorien og formidle denne gjennom årbøker, seminarer, historiske vandringer etc. Mens andre gjør en stor innsats for å videreføre kunnskap om tradisjonshåndverk, bunadssøm, mat- og drikke tradisjoner og slektsforskning.

Frivilligheten gjennomfører store deler av det norske kulturarvfeltet, og er en stor folkebevegelse. Ifølge våre beregninger tilsvarer den frivillige innsatsen en årlig verdi på 1,5 – 2 milliarder kroner for samfunnet. Det frivillige kulturvernet bidrar også i stor grad til at Norge oppnår sine nasjonale mål og internasjonale forpliktelser!

Kulturvernorganisasjonene må anerkjennes for den unike kompetansen de faktisk har. Vi hører ofte begrepet «den glade amatør» når det er snakk om frivillige, og det er veldig misvisende. Det er en omfattende kompetanse i organisasjonene – på mange områder den beste ekspertisen man kan finne. Det må legges til rette for at denne kunnskapen anerkjennes og brukes.

I frivillighetsmeldingen varsler regjeringen om en opptrapping av momskompensasjonsordningen til 1,8 milliarder kroner. Ifølge beregninger fra Frivillighet Norge er ikke dette nok dersom målet skal være en fullfinansiert momskompensasjonsordning, som det er stor politisk enighet om. Regjeringen varsler også at de vil se nærmere på hvordan momskompensasjonsordningen fungerer i sammenheng med andre tilskuddsordninger. I meldingen står det at «Ordningen er i praksis en grunnstøtte til frivilligheten i Norge». Vi mener dette er et lettvinnt argument. Det at organisasjoner ikke skal betale merverdiavgift for frivillig innsats er ikke det samme som grunnstøtte.

Enkelte av kulturvernorganisasjonene mottar i dag statlig driftsstøtte. Dette er en forutsigbar støtte som gjør at de kan planlegge og koordinere det frivillige arbeidet med å ivareta både den materielle og immaterielle kulturarven. Dette er en støtte som fungerer godt, men som har stått på stedet hvil i flere år. Dette forventer vi å se en endring på, slik at man kan få et bedre organisert kulturvernfelt og mer frivillig kulturvernarbeid. Driftsstøtteordningen må økes og utvides til å gjelde alle kulturvernorganisasjonene. Dette er en støtte som dekker opp for organisasjonenes samfunnsnytte.

Under kapittel 6.5 «Tilskudd til frivillighet som mål i seg selv» kan vi lese at «Regjeringen vil gi tilskudd til frivillighet som formål på en måte som underbygger egenarten og den selvstendige stillingen som frivillige organisasjoner har. Det skal gjøres en gjennomgang av tilskudd til frivillig sektor med tanke på å vurdere om flere tilskudd kan ytes som driftstilskudd»

Kulturvernforbundet har i lang tid argumentert for å utvide driftsstøtteordningen til frivillige organisasjoner slik at flere viktige kulturvernorganisasjoner kommer inn under ordningen. Vi forventer at Regjeringen gjør en grundig vurdering av ordningen og ser at driftsstøtteordningen bidrar til å oppnå viktige sektormål på ulike samfunnsområder.

De frivillige kulturvernorganisasjonene ønsker et tettere samarbeid med næringsliv og stiftelser og er glad for at regjeringen ønsker å bidra for å få til slike samarbeid. Vi er glad for at kulturvernorganisasjonene nå mottar støtte fra gaveforsterkningsordningen. Dette vil føre til økt aktivitet i organisasjonene, bedre organisering og mer frivillighet og deltagelse.

Vi ønsker noen små endringer i retningslinjene til gaveforsterkningsordningen slik at kulturvernorganisasjonene og de lokale lagenes prosjekter og aktiviteter forankres i ordningen. Formidling av kulturarv må sidestilles med formidling av musikk, litteratur, scenekunst og visuell kunst.

Kulturvernforbundet er glad for at regjeringen nå skal gjennomføre et pilotprosjekt knyttet til tilskuddsordninger som tar i bruk flerårige avtaler. Dette gir en større forutsigbarhet og vil bidra til at kulturvernorganisasjonene kan jobbe mer strategisk og langsiktig enn hva man har gjort tidligere. Dette henger også sammen med regjeringens ønske om å forenkle søknadsprosesser for frivilligheten, og er noe vi stiller oss positiv til.

Til slutt: det er flott med en satsing på barn og unge, men vi må ikke glemme de eldre frivillige. Vi har langt over 100 000 godt voksne i våre organisasjoner, og de er en enorm ressurs i forhold til både kompetanse og innsats. Det er viktig å se frivilligheten i et folkehelseperspektiv. Frivillige som engasjerer seg i kystlag, historielag, husflidslag, avdelinger i Fortidsminneforeningen osv. er som regel «godt voksne». Det å ha slike møteplasser bidrar til bekjempelse av ensomhet og god fysisk og psykisk helse blant de eldre.

Per Harald Grue
Styreleder

Toril Skjetne
Generalsekretær